

PROGRAM STUDIÓW PIERWSZEGO STOPNIA – STUDIA SKANDYNAWSKIE (ang. SCANDINAVIAN STUDIES)

Program obowiązuje od roku akademickiego: 2019/2020

1. **KIERUNEK STUDIÓW: STUDIA SKANDYNAWSKIE**
2. **KOD ISCED: 0312 STUDIA SKANDYNAWSKIE**
3. **FORMA/FORMY STUDIÓW: STACJONARNE**
4. **LICZBA SEMESTRÓW: 6**
5. **TUTUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM: LICENCJAT**
6. **PROFIL KSZTAŁCENIA: OGÓLNOAKADEMICKI**
7. **DZIEDZINA NAUKI/SZTUKI*: NAUKI SPOŁECZNE**
8. **DYSCYPLINA NAUKOWA/ARTYSTYCZNA* NAUKI O POLITYCE I ADMINISTRACJI 80% (144 ECTS), NAUKI O BEZPIECZEŃSTWIE 20% (36 ECTS)**
9. **Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180**
 - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: **93**
 - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS: **97-98 (w zależności od realizowanej przez studenta grupy przedmiotów)**
 - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): **84**
 - 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS – liczba punktów uzyskiwana w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych: **17**.
10. **Łączna liczba godzin zajęć: 4500 - w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 2316**
11. **Liczba godzin w ramach e-learningu – 5**
12. **Koncepcja i cele kształcenia (w tym opis sylwetki absolwenta):**

Zasadność uruchomienia studiów pierwszego stopnia na kierunku Studia skandynawskie (ang. *Scandinavian studies*) wynikała z dużego zainteresowania kompetencjami zawodowymi związanymi z tą dziedziną, zarówno ze strony potencjalnych pracodawców z sektora publicznego, jak i prywatnego. Do tej pory studenci zainteresowani tym obszarem studiów, nie mieli w regionie pełnej i wystarczającej możliwości podjęcia studiów, które dawałyby im specjalistyczną wiedzę dotyczącą wybranych aspektów funkcjonowania państw i gospodarek Skandynawii, a jednocześnie przygotowywały praktycznie do pracy w specyficznych warunkach skandynawskiej kultury organizacyjnej oraz skandynawskich wzorców pracy. Program studiów, który został przygotowany na potrzeby kierunku, uwzględnia wieloaspektowość i interdyscyplinarność procesu kształcenia i uczenia oraz kładzie nacisk na konieczność profilowania

przyszłych specjalistów z zakresu wiedzy o państwach skandynawskich (Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji) i Skandynawii, postrzeganej jako polityczno-geograficzno-kulturowa wspólnota pod kątem uzyskania przez nich konkretnych umiejętności możliwych do wykorzystania w pracy zawodowej. Studenci zdobywają wiedzę o kulturze, geografii, historii, prawie i ekonomii krajów skandynawskich, niezbędną w pracy w instytucjach międzynarodowych i biznesie polsko-skandynawskim. Program studiów kierunku jest połączeniem wiedzy teoretycznej z praktycznymi kwalifikacjami, które umożliwiają absolwentowi sprawne poruszanie się: we współczesnym społeczeństwie skandynawskich, współczesnym skandynawskim środowisku gospodarczym, a także - współczesnych polskich instytucjach rządowych i samorządowych zaangażowanych we współpracę z państwami skandynawskimi (tak na szczeblu regionalnym, jak i krajowym oraz europejskim).

Absolwenci kierunku *Scandinavian studies*, przyszli specjaliści z zakresu wiedzy o Skandynawii, zdobędą wszechstronną, interdyscyplinarną wiedzę na znacznym poziomie zaawansowania w wyniku oparcia procesu kształcenia o kadre naukowo-dydaktyczną Katedry Krajów Europy Północnej oraz Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania, która reprezentuje szeroki wachlarz dyscyplin, takich jak między innymi: nauki o polityce i administracji, ekonomia i finanse, nauki o bezpieczeństwie, zarządzanie.

Absolwenci Studiów skandynawskich winni posiadać wszechstronną wiedzę dotyczącą Skandynawii, która wsparta jest posiadaniem przez nich praktycznych umiejętności funkcjonowania w skandynawskim środowisku zawodowym. Kraje skandynawskie (według danych Skandynawsko-Polskiej Izby Gospodarczej) są drugim najważniejszym kierunkiem sprzedaży dla polskich przedsiębiorstw. Łącznie przedsiębiorstwa z państw skandynawskich są obecnie piątym inwestorem w Polsce. Na rynku polskim działają – zatrudniając tysiące pracowników – największe skandynawskie korporacje: IKEA, JYSK, JULA, STATOIL, SKANSKA, VOLVO, NOKIA, SAAB, CARLSBERG, ELECTROLUX. Województwo Świętokrzyskie stało się w ostatnich latach miejscem rozpoczęcia działalności, takich firm skandynawskich z branży handlowo-usługowej, jak; JULA, JYSK, H&M, VOLVO. Sytuacja taka oznacza, że zarówno polskie przedsiębiorstwa sprzedające swoje produkty i usługi na rynek skandynawski, jak również firmy ze Skandynawii działające w Polsce, poszukują i poszukiwać będą odpowiednio przygotowanych pracowników, biegle władających językiem angielskim oraz znających wybrany język skandynawski.

Obok polsko-skandynawskiej wymiany handlowej oraz skandynawskich inwestycji w Polsce, polsko-skandynawska współpraca realizowana jest również poprzez Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). W ramach Funduszu Norweskiego oraz Funduszu EOG na odbiorcy wsparcia – czyli polskich instytucjach rządowych i samorządowych – spoczywa obowiązek wdrażania finansowanych projektów na poziomie krajowym. Stąd potrzeba specjalistów przygotowanych do zarządzania funduszami: potrafiących przygotować wnioski, umiejących dokonać wyboru projektu, zdolnych do monitorowania ich realizacji, potrafiących koordynować i nadzorować wdrażanie konkretnych programów – projektów. Absolwent studiów skandynawskich zostanie kompleksowo i merytorycznie przygotowany do wykonywania takich zadań.

W Norwegii mieszka oficjalnie blisko 100 tysięcy Polaków. Są oni aktualnie najliczniejszą grupą imigrantów w tym skandynawskim państwie. Na Islandii mieszka oficjalnie 10 tysięcy Polaków. W interesie państwa polskiego oraz polskich obywateli pracujących w państwach skandynawskich leży dysponowanie odpowiednio wykształconą kadrami pracowników, przygotowanych do pracy w strukturach polskiej służby zagranicznej zajmującej się opieką nad Polakami żyjącymi w Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji. Studia skandynawskie stwarzają możliwość zbudowania kadry specjalistów tak bardzo potrzebnej polskiej dyplomacji.

Umiejscowienie procesu kształcenia należy do strategicznych celów rozwojowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Uruchomienie kierunku *Scandinavian studies* stanowi także istotny element działań umiędzynarodowienia oferty dydaktycznej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Studia w ramach tego kierunku są realizowane w języku angielskim. Przygotowany program uwzględnia międzynarodowe wzorce i rozwiązania przyjęte w kształceniu

studentów studiów pierwszego stopnia w zakresie wiedzy o Skandynawii. Zawarte porozumienia międzynarodowe pozwalają studentom kierunku na półroczny lub roczny pobyt na uczelni w Norwegii bądź Szwecji.

Dzięki uruchomieniu kierunku *Scandinavian studies* stworzono dodatkowe możliwości dla międzynarodowej wymiany studenckiej oraz rozwoju potencjału naukowo-dydaktycznego kadry Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania poprzez zagraniczne wyjazdy w celach badawczych i w ramach zagranicznej aktywności dydaktycznej.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Absolwent kierunku *Scandinavian studies* – studiów pierwszego stopnia, dysponować będzie szerokim zakresem wiedzy o współczesnej Skandynawii i państwach skandynawskich (Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji), ze szczególnym uwzględnieniem aspektów społecznych, ekonomicznych, prawnych i politycznych funkcjonowania państw skandynawskich. Zdobyta wiedza pozwoli mu na rozumienie złożonej rzeczywistości współczesnych społeczeństw i państw skandynawskich oraz miejsca gospodarek i przedsiębiorstw skandynawskich w światowej ekonomii. Program kształcenia został pomyślany w taki sposób, aby absolwent posiadał umiejętności wykorzystania tej wiedzy w pracy zawodowej. Absolwent odznaczać się ponadto umiejętnościami analizy problemów wewnętrznych państw skandynawskich w perspektywie międzynarodowej.

Absolwent kierunku *Scandinavian studies* uzyska ogólną wiedzę interdyscyplinarną z zakresu nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem historii Skandynawii; idei, koncepcji i uwarunkowań współpracy oraz integracji państw skandynawskich. Posiadać także będzie wiedzę na temat genezy, powstania i zasad funkcjonowania wspólnej skandynawskiej przestrzeni społeczno-ekonomicznej. Absolwent kierunku pozna ponadto uwarunkowania skandynawskiego systemu bezpieczeństwa, zrozumie zasady ekonomiczne i prawne leżące u podstaw organizacji i funkcjonowania współczesnych państw skandynawskich i ich społeczeństw, także w ramach regionalnych i kontynentalnych ugrupowań integracyjnych.

Istotną na rynku pracy umiejętnością absolwenta jest znajomość jednego z języków skandynawskich na oraz zdolność posługiwania się specjalistycznym językiem obcym (angielskim oraz skandynawskim) w zakresie stosunków międzynarodowych.

Realizacja kierunkowych efektów uczenia oznacza, że absolwent przygotowywany jest do pracy: na stanowiskach analityka i specjalisty w administracji państwowej i samorządowej, w organizacjach i instytucjach międzynarodowych i szeroko rozumianej dyplomacji oraz instytucjach krajowych (rządowych i pozarządowych) współpracujących z zagranicą, a także w przedsiębiorstwach działających na rynkach międzynarodowych i w mediach - także najnowszej generacji.

Dzięki interdyscyplinarnemu wykształceniu absolwent jest także przygotowany do pracy w instytucjach niezwiązanych bezpośrednio z dziedziną stosunków międzynarodowych. Absolwent kierunku jest przygotowany do pracy w administracji rządowej i samorządowej, instytucjach i organizacjach krajowych i międzynarodowych współpracujących z państwami skandynawskimi, a także strukturach Unii Europejskiej szczebla centralnego i krajowego oraz przedsiębiorstwach współpracujących ze strukturami gospodarczymi i państwami skandynawskimi. Posiada kompetencje do podjęcia pracy zawodowej w placówkach kulturalnych oraz mediach zaangażowanych we współpracę z krajami Północy. Koncepcja kształcenia kierunku szczególne znaczenie przywiązuje do przygotowanie absolwenta do pracy w środowisku biznesowym, szczególnie w skandynawskich przedsiębiorstwach działających na terytorium Rzeczypospolitej.

W programie studiów duży nacisk położony został ponadto na przekazanie studentowi uporządkowanej wiedzy specjalistycznej, którą będzie mógł on wykorzystać w pracy zawodowej. Zaliczyć do niej możemy treści programowe dotyczące: komunikowania, negocjacji, zarządzania przedsiębiorstwem lub w organizacji, prawa i praktyki stosunków dyplomatycznych. Absolwent kierunku zyskuje umiejętności niezbędne do skutecznego wykonywania zadań związanych z zarządzaniem informacjami oraz przetwarzaniem wiedzy z zakresu ekonomii, polityki wewnętrznej, i stosunków międzynarodowych. Dobór

poszczególnych przedmiotów ma przyczyniać się do tego, iż absolwent postrzegać będzie konkretne problem czy zadania w sposób zintegrowany, uwzględniając przy ich rozwiązywaniu i wykonywaniu pełen kompleks uwarunkowań.

Zakładane Kierunkowe Efekty Uczenia w ramach studiów na kierunku *Scandinavian studies* sformułowane są w taki sposób, aby absolwent potrafił skutecznie i elastycznie reagować na potrzeby rynku pracy. Ponadto, absolwent wyposażony zostanie w nawyk ustawicznego kształcenia się oraz odznaczać się będzie świadomością wagi nieustannego rozwoju zawodowego. Będzie przygotowywany do kontynuacji edukacji na studiach drugiego stopnia.

Absolwent studiów pierwszego stopnia *Scandinavian studies* odznacza się:

- a. podstawową wiedzą w zakresie nauk o polityce i stosunkach międzynarodowych,
- b. znajomością prawno-międzynarodowych, konstytucyjnych oraz politycznych podstaw aktywności zewnętrznej państw skandynawskich (Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii, Szwecji);
- c. rozumieniem zasad organizacji państwa oraz mechanizmów i celów jego działania w sferze zewnętrznej;
- d. znajomością społeczno-politycznych, ekonomicznych oraz prawnych uwarunkowań wybranych polityk wewnętrznych państw skandynawskich oraz wiedzą na temat różnorodnych aspektów funkcjonowania struktur politycznych, administracyjnych bezpieczeństwa oraz gospodarek w państwach skandynawskich;
- e. wiedzą teoretyczną i umiejętnościami praktycznymi pozwalającymi na współdziałanie w zespołach ludzkich przy realizacji różnorodnych zadań w obrębie instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorstw gospodarczych;
- f. zdolnością do prowadzenia na poziomie podstawowym analiz problemów stosunków międzynarodowych w oparciu o wiedzę naukową,
- g. umiejętnością korzystania ze materiałów źródłowych w trakcie analiz problematyki ekonomii, polityki zagranicznej oraz stosunków międzynarodowych;
- h. umiejętnością konstruowania prostych prognoz konkretnych procesów i zjawisk w sferze ekonomicznej, polityki wewnętrznej oraz relacji międzynarodowych z wykorzystaniem metod i narzędzi właściwych dla odpowiednich dyscyplin naukowych;
- i. zdolnością formułowania własnej opinii na temat procesów i wydarzeń międzynarodowych;
- j. samodzielnością i odpowiedzialnością w zakresie powierzonych zadań,
- k. znajomością podstaw prowadzenia negocjacji;
- l. znajomością podstaw prowadzenia działalności gospodarczej;
- m. umiejętnością komunikowania się z otoczeniem w środowisku międzynarodowym;
- n. przygotowaniem do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Na zespół kompetencji zawodowych absolwenta kierunku *Scandinavian studies* wynikających z realizacji Kierunkowych Efektów Uczenia składają się następujące obszary wiedzy, umiejętności, zdolności praktycznych:

1. Administracyjno-organizatorskie (związane ze znajomością zasad funkcjonowania wybranych instytucji);
2. Zarządcze (związane z umiejętnością kierowania lub współkierowania procesami administracyjnymi oraz ekonomicznymi na określonych funkcjonowania wybranych organizacji, instytucji, podmiotów biznesowych);
3. Dydaktyczno-promocyjne (związane z przygotowaniem do przekazywania wiedzy o państwach i społeczeństwach skandynawskich oraz współkształtowania świadomości wśród innych ludzi szczególnych skandynawskich rozwiązań oraz modeli polityczno-ekonomiczno- społecznych);

4. Społeczne (związane z przygotowaniem do współpracy w grupie, szczególnie w kontekście organizowania ludzkiej aktywności w środowisku wielokulturowym);
5. Psychologiczne (związane ze świadomością psychologicznych uwarunkowań ludzkich postaw i działań);
6. Komunikacyjne (związane z umiejętnością komunikowania się z innymi ludźmi w określonych sytuacjach społecznych oraz zawodowych);
7. Techniczne (związane z umiejętnością korzystania z urządzeń komputerowych).

Kierunek studiów *Scandinavian studies* daje absolwentom gruntowną, wszechstronną wiedzę dotyczącą prawnych, politycznych, ekonomicznych, społecznych, kulturowych aspektów funkcjonowania i ewolucji skandynawskich społeczeństw i państw, a równocześnie wyposaża absolwenta w bardzo konkretne, użyteczne umiejętności oraz specjalistyczną wiedzę dotyczącą ściśle zdefiniowanych zagadnień.

Grupa przedmiotów z zakresu: BIZNES I WIZERUNEK (ang. BUSINESS AND IMAGE)

Absolwent kierunku *Scandinavian studies*, studia pierwszego stopnia, w ramach grupy przedmiotów z zakresu: **Business and Image**, uzyskuje wyjątkową wiedzę i umiejętności, które łączą treści kształcenia z zakresu ekonomii i zarządzania, jak również treści programowe z zakresu wiedzy o komunikowaniu i budowaniu wizerunku.

W zakresie komunikowania społecznego oraz budowy wizerunku, absolwent posiada wiedzę teoretyczną z zakresu zarządzania marketingowego, promocji i reklamy ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania środków marketingu w działalności biznesowej. Potrafi zastosować w praktyce metody badania i definiowania potrzeb klientów i budowy strategii marketingowych. Potrafi również w ramach działalności biznesowej przygotować i kierować kampanią promocyjną produktu, marki bądź przedsiębiorstwa. Absolwent posiada umiejętność tworzenia i propagowania image firmy, instytucji, organizacji. Absolwent potrafi prowadzić działania w ramach public relations i publicity oraz monitorować działania konkurencji, umie organizować promocję usług, koncepcji.

Absolwent realizujący przedmioty z obrębu tej grupy przedmiotów rozumie znaczenie mediów masowych w życiu i funkcjonowaniu współczesnego społeczeństwa, potrafi gromadzić, przetwarzać oraz przekazywać (pisemnie i ustnie) informacje, rozwiązywać złożone problemy zawodowe, a także uczestniczyć w pracy zespołowej. Co więcej, absolwent uzyskuje umiejętności pozwalające mu na wykonywanie różnych zawodów związanych z szeroko pojętą dziedziną komunikacji społecznej – w stosunkach publicznych, reklamie, promocji, instytucjach prowadzących edukację medialną.

W zakresie wiedzy dotyczącej działalności gospodarczej i aktywności w środowisku biznesowym, absolwent kierunku, *Scandinavian studies*, realizujący zajęcia z zakresu: **Business and Image**, posiada ugruntowaną wiedzę z zakresu nauk ekonomicznych, społecznych, prawnych i politycznych ukierunkowaną na zrozumienie mechanizmów funkcjonowania krajowych gospodarek państw skandynawskich oraz międzynarodowych stosunków ekonomicznych. Zna i rozumie relacje zachodzące w systemie gospodarki światowej, a w szczególności pomiędzy państwami, instytucjami i organizacjami międzynarodowymi, kształtującymi warunki międzynarodowej współpracy gospodarczej. Cechuje go znajomość funkcjonowania rynku międzynarodowego w warunkach globalnych oraz prawa międzynarodowego i zasad obowiązujących w gospodarczych kontaktach międzynarodowych.

W rezultacie osiągnięcia efektów uczenia zakładanych dla tej grupy przedmiotów, studenci są przygotowani do pracy w przedsiębiorstwach prowadzących wymianę gospodarczą z państwami skandynawskimi, międzynarodowych organizacjach gospodarczych, instytucjach handlu zagranicznego, administracji państwowej różnego szczebla, polskich placówkach w państwach skandynawskich. Odznaczają się wiedzą i praktycznymi umiejętnościami, które pozwalają na podjęcie pracy w filiach międzynarodowych koncernów (w tym koncernów skandynawskich) w Polsce, agencjach konsultingowych, jednostkach samorządowych zajmujących się obsługą podmiotów zagranicznych i współpracą z Unią Europejską.

Grupa przedmiotów z zakresu: DYPLOMACJA I STRATEGIA (ang. DIPLOMACY AND STRATEGY)

Absolwent kierunku *Scandinavian studies*, studia pierwszego stopnia, realizujący grupę przedmiotów z zakresu: **Diplomacy and Strategy**, uzyskuje wyjątkową wiedzę i umiejętności, które łączą treści programowe z zakresu wiedzy o dyplomacji i polityce zagranicznej, jak również treści programowe z zakresu wiedzy o bezpieczeństwie i obronności państw skandynawskich.

W wyniku realizacji zajęć z grupy przedmiotów: **Diplomacy and Strategy**, absolwent uzyska wiedzę pozwalającą mu na podjęcie pracy w strukturach państwowych odpowiedzialnych za formułowanie i realizację polityki zagranicznej. Przedmioty zawarte w programie studiów pozwalają na zapoznanie absolwenta z praktycznymi aspektami działalności służb zagranicznych współczesnych państw skandynawskich. Przedmioty wchodzące w skład tej grupy zajęć, wraz z przypisanymi im treściami programowymi łączą aspekty teoretyczne i praktyczne pracy w administracji państwowej oraz służbie zagranicznej. Należy także zwrócić uwagę na przedmioty, które mają obdarzyć absolwenta umiejętnością współpracy z mediami oraz wyposażyć go w niezbędną wiedzę dotyczącą sposobów oraz narzędzi komunikowania się struktur państwowych ze społeczeństwem. Studenci wybierający tę grupę przedmiotów będą posiadali zdolność rozumienia i profesjonalnego analizowania zjawisk zachodzących w polityce międzynarodowej państw skandynawskich oraz decyzji i działań zagranicznych władz Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji.

W ramach tej grupy przedmiotów dużo uwagi poświęcono problematyce bezpieczeństwa (zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego) państw skandynawskich. Absolwent zostanie przygotowany do monitorowania i analizowania procesów zachodzących w obrębie systemów bezpieczeństwa i środowisk bezpieczeństwa państw skandynawskich. Uzyskane umiejętności pozwolą mu na prognozowanie kierunków ewolucji uwarunkowań bezpieczeństwa państw skandynawskich.

Wiedza oraz umiejętności praktyczne, zdobyte w procesie kształcenia w ramach tej grupy przedmiotów, czynią absolwenta studiów idealnego kandydata do pracy w instytucjach i organach bezpieczeństwa Rzeczypospolitej (takich, jak choćby: Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, Ministerstwo Obrony RP). Co więcej, dzięki odpowiedniemu przygotowaniu teoretycznemu i praktycznemu może on pracować w pozarządowych instytutach analizy stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa oraz licznych *think tankach* (w Polsce i za granicą), które badają i opisują współczesne bezpieczeństwo międzynarodowe.

Podkreślić należy, że Kierunkowe Efekty Ucznia kierunku *Scandinavian studies* są zgodne z obowiązującą Polską Ramą kwalifikacji. Kierunkowe efekty uczenia w zakresie wiedzy zostały zapisane w taki sposób, aby student w procesie kształcenia zdobył kompletną i wieloaspektową wiedzę dotyczącą Skandynawii i państw skandynawskich, a jednocześnie uzyskał podstawową wiedzę z zakresu ekonomii, prawa, komunikowania społecznego, współczesnych stosunków międzynarodowych. W podobny sposób zdefiniowane zostały Kierunkowe Efekty Ucznia w zakresie umiejętności. Absolwent studiów przygotowany zostanie do rozwiązywania problemów zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką funkcjonowania państw skandynawskich i skandynawskich przedsiębiorstw, a równocześnie pozyska w toku studiów uniwersalne umiejętności (związane z szerokim spektrum działań w strukturach podmiotów państwowych, pozarządowych oraz biznesowych). Kierunkowe Efekty Ucznia w zakresie kompetencji społecznych kładą szczególny nacisk na przygotowanie absolwenta do pracy w międzynarodowym środowisku zawodowym, ze szczególnym uwzględnieniem gotowości do współdziałania z przedstawicielami społeczeństw skandynawskich.

1. EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbole efektów uczenia na kierunku	Po ukończeniu studiów na kierunku Studia skandynawskie absolwent:	Odniesienie kierunkowych efektów uczenia się do:	
		uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK)	charakterystyk drugiego stopnia dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW)
W zakresie WIEDZY			
SS1A_W01	Zna metody i narzędzia badań, w tym techniki pozyskiwania danych i informacji źródłowych, właściwe dla nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem nauk o polityce, nauk ekonomicznych i nauk o bezpieczeństwie. Rozumie konieczność stosowania różnych metod i technik badawczych w zależności od specyfiki badanych procesów, instytucji, zjawisk.	P6U_W	P6S_WG
SS1A_W02	Zna podstawowe normy i umie wyjaśnić podstawowe uwarunkowania kształtujące politykę międzynarodową państw skandynawskich (prawne, moralne, organizacyjne, ideologiczne).	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
SS1A_W03	Potrafi wskazać i wyjaśnić podstawowe procesy i pojęcia ekonomiczne dotyczące skali mikro- i makroekonomicznej (polityki ekonomicznej, ekonomicznych determinantów pozycji państwa na arenie międzynarodowej, praw ekonomicznych).	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
SS1A_W04	Ma uporządkowaną, podstawową wiedzę o państwach skandynawskich jako uczestnikach stosunków międzynarodowych, ich relacjach międzypaństwowych i międzynarodowych. Zna uwarunkowania oraz mechanizmy procesów instytucjonalizacji, integracji oraz regionalizacji, których uczestnikami są państwa skandynawskie.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
SS1A_W05	Posiada podstawową wiedzę z zakresu geograficznym, kulturowym, etnicznym i religijnym zróżnicowaniu obszaru Skandynawii. Umie wyczerpująco opisać życie kulturalne regionu Skandynawii (tzw. Norden).	P6U_W	P6S_WG
SS1A_W06	Posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu narzędzi, struktur organizacyjnych oraz podsystemów kierowania państwem i gospodarką w państwach skandynawskich. Ma gruntowną, uporządkowaną wiedzę o organizacji państwa, jego zadaniach, funkcjach oraz instytucjach (politycznych, ekonomicznych, prawnych, kulturowych).	P6U_W	P6S_WK P6S_WG

SS1A_W07	Rozumie pojęcie i istotę bezpieczeństwa w poszczególnych państwach skandynawskich (strukturę bezpieczeństwa w wymiarze podmiotowym i przedmiotowym, zagrożenia i wyzwania, cele krajowych polityk bezpieczeństwa). Rozumie złożone zależności występujące pomiędzy różnorodnymi uwarunkowaniami (geograficznymi, ekonomicznymi, ekologicznymi, technologicznymi, organizacyjnymi, moralnymi, społecznymi) funkcjonowania systemów bezpieczeństwa państw skandynawskich.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
SS1A_W08	Zna rolę oraz pozycję poszczególnych państw skandynawskich w ramach międzynarodowych systemów bezpieczeństwa (Unia Europejska, NATO, OBWE, ONZ, systemy regionalne).	P6U_W	P6S_WG
SS1A_W09	Potrafi wskazać i opisać główne kierunki przeobrażeń zachodzących we współczesnym świecie (m.in. procesy globalizacji, rozwój społeczeństwa informacyjnego, procesy integracji oraz dezintegracji politycznej i gospodarczej, a także problem wzajemnego przenikania się kultur).	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
SS1A_W10	Rozumie złożoność i problemy zarządzania zespołami ludzkimi oraz instytucjami w społeczeństwie. Odznacza się podstawową wiedzą na temat społecznych, kulturowych, ekonomicznych, prawnych uwarunkowań funkcjonowania instytucji państwowych oraz podmiotów gospodarczych.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
SS1A_W11	Zna i rozumie kluczowe pojęcia i normy z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz praw autorskich.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
SS1A_W12	Posiada wiedzę niezbędną do zainicjowania i skutecznego prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej. Ma podstawową wiedzę dotyczącą przedsiębiorstw i przedsiębiorczości w państwach skandynawskich.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
SS1A_W13	Rozumie rolę mediów i działań promocyjno-reklamowych w procesie komunikowania pomiędzy władzami politycznymi, podmiotami życia społecznego, przedsiębiorstwami oraz obywatelami. Zna i rozumie mechanizmy oraz reguły strategii komunikowania społecznego.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
SS1A_W14	Posiada wiedzę na temat dynamiki struktur społecznych i procesów w ich obrębie zachodzących. Kompetentnie objaśnia interakcje kulturowo-cywilizacyjne oraz socjalno-ekonomiczne występujące w obrębie społeczeństw państw skandynawskich.	P6U_W	P6S_WK
SS1A_W15	Rozumie znaczenie racjonalnego, zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych oraz konieczność ochrony ekosystemu Europy Północnej i Arktyki dla bezpieczeństwa i rozwoju społeczeństw tego regionu.	P6U_W	P6S_WG
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI			
SS1A_U01	Umie wykorzystywać wiedzę teoretyczną do analizowania, interpretowania i oceniania wybranych zjawisk i procesów zachodzących w Skandynawii i państwach skandynawskich, a następnie formułowania własnych ocen i sądów. W sposób naukowy potrafi analizować oraz interpretować wybrane decyzje oraz działania władzy państwowej (w wymiarze wewnętrznym oraz międzynarodowym) w krajach skandynawskich.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK P6S_UO
SS1A_U02	Potrafi zidentyfikować i wskazać rozmaite trendy rozwojowe, by oszacować możliwość wystąpienia zagrożeń i wyzwań bezpieczeństwa międzynarodowego.	P6U_U	P6S_UW
SS1A_U03	Potrafi komunikować się w grupie społecznej, posługuje się właściwymi komunikatami werbalnymi i niewerbalnymi w relacjach interpersonalnych oraz negocjacjach. Porozumiewa się z wykorzystaniem różnych kanałów komunikacji.	P6U_U	P6S_UK
SS1A_U04	Umie postrzegać politykę jako zjawisko społeczne, identyfikując źródła kluczowych procesów politycznych i ekonomicznych, istotne zjawiska oraz uwarunkowania społeczne. Potrafi ocenić wpływ globalnej sytuacji ekonomicznej na kondycję społeczną, gospodarczą i polityczną państw skandynawskich.	P6U_U	P6S_UW
SS1A_U05	Posiada umiejętność przygotowania typowych wypowiedzi pisemnych na temat zagadnień z zakresu: polityki wewnętrznej oraz międzynarodowej państw skandynawskich, funkcjonowania gospodarek w państwach skandynawskich, procesów społecznych zachodzących na ich terytorium. Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnej wiedzy naukowej, potrafi formułować syntetyczne podsumowania i wnioski.	P6U_U	P6S_UK
SS1A_U06	Potrafi prowadzić rozmowy o charakterze dwu- i wielostronnych negocjacji biznesowych i dyplomatycznych, także w środowisku wielonarodowym i wielokulturowym. Posiada umiejętność wystąpień ustnych na temat zagadnień z zakresu bezpieczeństwa, polityki, ekonomii oraz stosunków międzynarodowych.	P6U_U	P6S_UK
SS1A_U07	Potrafi przeprowadzić analizę konkretnych problemów lub wyzwań związanych z polityką wewnętrzną, polityką zagraniczną lub polityką gospodarczą państw skandynawskich oraz dokonać wyboru optymalnego ich rozwiązania.	P6U_U	P6S_UK P6S_UW P6S_UO

SS1A_U08	Umie zdobywać wiedzę oraz poszerzać własne umiejętności badawcze. Posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk społecznych.	P6U_U	P6S_UO P6S_UU
SS1A_U09	Prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) przy rozwiązywaniu zadań w zakresie zarządzania organizacjami.	P6U_U	P6S_UO P6S_UU
SS1A_U10	Potrafi identyfikować i analizować konkretne problemy zakłócające funkcjonowanie wybranych instytucji państwa, podmiotów gospodarczych, aktorów życia publicznego, a także proponować i wdrażać odpowiednie sposoby ich rozwiązania. Prawidłowo ocenia i weryfikuje przydatność różnych metod działania, procedur, dobrych praktyk do realizacji zadań i rozwiązywania problemów dotyczących wybranej sfery działalności medialnej, politycznej, kulturalnej, gospodarczej.	P6U_U	P6S_UW
SS1A_U11	Potrafi posługiwać się językiem skandynawskim co najmniej na poziomie A1 oraz językiem angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego.	P6U_U	P6S_UK
SS1A_U12	Potrafi współdziałać w grupie: zarówno wykonując powierzone zadania jak również pełniąc rolę lidera.	P6U_U	P6S_UO
W zakresie KOMPETENCJI			
SS1A_K01	Ma świadomość znaczenia profesjonalnego działania w przypadku planowania lub realizacji przedsięwzięć zawodowych. Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania w pracy zawodowej lub aktywności publicznej.	P6U_K	P6S_KK P6S_KO P6S_KR
SS1A_K02	Rozumie potrzebę i obowiązek współpracy z innymi ludźmi. W ramach pracy zawodowej potrafi kształtować pozytywne stosunki międzyludzkie.	P6U_K	P6S_KO P6S_KR
SS1A_K03	Docenia znaczenie wartości demokratycznych oraz jest świadomy konieczności podejmowania aktywności obywatelskiej.	P6U_K	P6S_KK P6S_KO
SS1A_K04	Ma świadomość znaczenia etycznych zachowań podczas wykonywania obowiązków służbowych i pracy zawodowej. Rozumie znaczenie przestrzegania prawa dla współczesnych społeczeństw.	P6U_K	P6S_KR
SS1A_K05	Jest świadomy zjawiska wielokulturowości. Respektuje zasady: poszanowania różnorodności, równości oraz tolerancji.	P6U_K	P6S_KO

ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:

Przedmioty		Minimalna liczba punktów ECTS	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku
PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO:				
1.	Język obcy (Skandynawski) Foreign language (Scandinavian)	9	<p><u>Treści leksykalne:</u> Zagadnienia występujące w ogólnodostępnych i stosowanych na zajęciach podręcznikach na poziomie B2 (np. uniwersytet, przedmiot studiów, wykształcenia, praca, media, technologie, środowisko, zdrowie, żywienie, sport, czas wolny, edukacja, zakupy, podróżowanie, społeczeństwo, kultura, zjawiska społeczne).</p> <p><u>Treści gramatyczne:</u> Zgodne z sylabusem podręczników przewidzianych dla poziomu B2 dla danego języka i zgodne z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy</p> <p><u>Funkcje językowe:</u> Zgodne z sylabusem podręczników dla poziomu B2 i pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym (np. branie czynnego udziału w dyskusjach, wyrażanie emocji oraz wyrażanie swoich opinii, argumentowanie i formułowanie swojego punktu widzenia w formie ustnej i pisemnej, dokonywanie prezentacji).</p>	SS1A_U05 SS1A_U06 SS1A_U11
2.	Wychowanie fizyczne Physical education	0	Gry zespołowe, pływanie, narciarstwo; Aktywność ruchowa adaptacyjna; Nordicwalking; Fitness – aerobik; Żeglarstwo; Fitness – ćwiczenia siłowe; Kolarstwo	SS1A_U13
3.	BHP Work safety	0	Istota regulacji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązki organizatorów procesów pracy i wykonawców (współdziałanie jako warunek powodzenia). Przyczyny zdarzeń wypadkowych (obszar techniki – materialne środowisko pracy, organizacja procesów pracy, zachowania ludzkie).Prewencja jako priorytet BHP.	SS1A_W02
4.	Szkolenie biblioteczne Library training	0	Podstawowe informacje o Bibliotece Uniwersyteckiej (historia, lokalizacja, zadania, misja, struktura organizacyjna, zbiory). Objaśnienie procedur bibliotecznych związanych z zapisem do BU. Omówienie zasad korzystania ze zbiorów i usług BU ze szczególnym uwzględnieniem stref wolnego dostępu do wydawnictw zwartych oraz ciągłych i czasopism. Omówienie zawartości strony internetowej BU: www.buk.ujk.edu.pl . Omówienie baz danych dostępnych w e-sieci Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Praktyczne wyszukiwanie i zamawianie określonych publikacji w katalogach: elektronicznym prowadzonym w systemie ALEPH oraz w katalogu tradycyjnym (kartkowym).	SS1A_W01
5.	Ochrona własności intelektualnej i prawa autorskiego Protection of intellectual property	1	Pojęcie i geneza ochrony własności intelektualnej – rys historyczny, pojęcie własności intelektualnej. Rodzaje własności intelektualnej. Źródła prawa autorskiego. Przedmiot prawa autorskiego (definicja utworu). Podmiot praw autorskich. Autorskie prawa majątkowe i czas ich trwania. Autorskie prawa osobiste i czas trwania. Ochrona cywilnoprawna autorskich praw osobistych i	SS1A_W04

			praw majątkowych. Pojęcie i zasady dozwolonego użytku z utworu. Zasady odpowiedzialności karnej i cywilnej z tytułu naruszenia prawa własności intelektualnej. Rola organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Prawa pokrewne. Przedmiot prawa wynalazczego. Ochrona wynalazków, znaków towarowych i wzorów przemysłowych.	
6.	Przedsiębiorczość Entrepreneurship course	1	Pojęcie przedsiębiorcy, cechy przedsiębiorcy. Determinanty przedsiębiorczości, podejmowanie działalności gospodarczej; Podstawowe pojęcia ekonomiczne i ich znaczenie w prowadzeniu działalności gospodarczej. Biznes plan. Zakładanie działalności gospodarczej. Podstawowe formy prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce. Finansowanie działalności gospodarczej. Wspieranie przedsiębiorczości w Polsce.	SS1A_W01
7.	Techniki informacyjno-komunikacyjne Information and communication technology	1	Podstawy budowy komputerów; Systemy operacyjne; Sieci komputerowe; Bezpieczeństwo systemów informatycznych; Aplikacje użytkowe.	SS1A_W09 SS1A_W06 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_K04 SS1A_K05
NAUKI HUMANISTYCZNE I SPOŁECZNE - MODUŁ HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES COURSES - MODULE				
1.	Socjologia Sociology	2	Historia, terminologia, obecny stan badań oraz perspektywy teoretyczne zagadnień: wstęp do socjologii, kultura, społeczeństwo i socjalne interakcje, edukacja, rząd i polityka, religia, osoby starsze w społeczeństwie, nierówności globalne, media i technologia, grupy i organizacje.	SS1A_W09 SS1A_W07 SS1A_U03 SS1A_U01 SS1A_K02 SS1A_K05
2.	Etyka Ethics	2	Zapoznanie studentów z głównymi pojęciami, problemami oraz doktrynami etycznymi. Zapoznanie z etycznymi podstawami rozstrzygania dylematów moralnych. Główne pojęcia i rozróżnienia etyczne oraz główne kierunki w dziejach etyki oraz stanowiska w aksjologii. Etyka ogólna a etyka zawodowa.	SS1A_W02 SS1A_W03 SS1A_W08 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_U08 SS1A_K02 SS1A_K03 SS1A_K06
METODY WSPOMAGANIA UCZENIA SIĘ COURSES SUPPORTING STUDENTS' LEARNING PROCESS – COACHING – do wyboru				
	Wprowadzenie do psychologii	2	Wprowadzenie do psychologii. Czym jest psychologia? Historyczny rozwój psychologii; współczesne teorie psychologiczne oraz szkoły myślenia; ludzka świadomość i zachowania ludzkie; psychologia społeczna a psychologia polityczna; psychologia pracy; psychologia biznesu.	SS1A_W03 SS1A_W06 SS1A_W01 SS1A_W08 SS1A_U01

	Introduction to Psychology			SS1A_U03 SS1A_U06 SS1A_K04
	Metodologia uczenia oraz uczenia się Teaching and Learning Methodology		Wprowadzenie do metodologii; podstawy filozoficzne nauki; metody jakościowe i ilościowe w naukach społecznych; studia przypadków; podstawy analizy politologicznej; zagadnienie danych w nauce; praktyczne umiejętności naukowca; jak organizować badania studenckie.	SS1A_W01 SS1A_W06 SS1A_W03 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_K03 SS1A_K06
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE/ KIERUNKOWE: CORE SUBJECTS				
1.	Geografia polityczna i ekonomiczna Skandynawii Political and Economic Geography of Scandinavia	5	Globalny kontekst geopolityczny; kluczowe definicje i powiązania z innymi przedmiotami (geopolityka, geoeconomia, geostrategia, itd.); region i geografia regionalna z perspektywy politycznej i ekonomicznej; tło historyczne geografii politycznej i ekonomicznej; odniesienia do tradycji regionalnych i narodowych; globalne szlaki handlowe; ważkość Dalekiej Północy; Nacjonalizm, globalizacja, demokratyzacja; Demografia: wzrost populacji, migracje, wiek. Społeczna i kulturowa różnorodność współczesnej Skandynawii; etniczność, języki, religie.	SS1A_W01 SS1A_W02 SS1A_W04 SS1A_W07 SS1A_W14 SS1A_U01 SS1A_U06 SS1A_U07 SS1A_K01 SS1A_K02 SS1A_K03
2.	Metodologia w naukach społecznych Methodology in Social Science	3	Teoria rekursji; przeliczalność i nieprzeliczalność; metoda przekątniowa; maszyna Turinga; obliczalność w sensie intuicyjnym; obliczalność w sensie Turinga; obliczalność jako rekurencyjność; inne pojęcia obliczalności; teza Churcha; rozstrzygalność i nierozstrzygalność; zupełność i niezupełność; przykłady zastosowania przedstawionych pojęć.	SS1A_W03 SS1A_W06 SS1A_W01 SS1A_W08 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_U06 SS1A_K04
3.	Warsztaty dla studentów	4	Przygotowywanie prezentacji, znajdowanie źródeł i ich weryfikacja, weryfikacja literatury. W ramach zajęć student zdobędzie kompleksową wiedzę z zakresu różnych sposobami prezentacji wiedzy i badań naukowych (referat, prezentacja, esej problemowy, wieloosobowa debata). Celem zajęć jest wyposażenia studentów w umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy teoretycznej, poprzez ukształtowanie warsztatu badawczego studenta (uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do gromadzenia, opracowania i prezentacji wiedzy naukowej). Wyposażenie studentów w umiejętność przygotowania własnego projektu badawczego zgodnie z założeniami metodologicznymi. Rozwijanie przez studentów umiejętności pracy w zespole,	SS1A_W01 SS1A_W11 SS1A_U03 SS1A_U08 SS1A_K04 SS1A_K05

	Student Workshop: Presentations, Finding Sources, Verifying Literature		zastosowanie metody analizy treści w celu krytycznego odniesienia się do teorii, wskazując zalety i wady założeń teoretycznych, tworzenia własne definicji dla podstawowych kategorii teoretycznych. Rozwijanie przez studentów umiejętności wystąpień publicznych (m. in. przygotowanie merytorycznego wystąpienia i prezentacja jego treści, polemika i umiejętność prowadzenia dyskusji).	
4.	Historia Skandynawii w XX wieku History of Scandinavia in the Twentieth Century	4	Wprowadzenie do historii oraz metodyki; geografia historyczna Skandynawii; historia polityk skandynawskich; historia ekonomii skandynawskich; historia społeczeństw skandynawskich; kluczowe problemy we współczesnych krajach skandynawskich.	SS1A_W03 SS1A_W04 SS1A_W07 SS1A_W08 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_U04 SS1A_U08 SS1A_K02 SS1A_K05
5.	Struktura demograficzna, etniczna i wyznaniowa krajów skandynawskich Demographic, Ethnic and Religious Structure of the Scandinavian States	4	Struktura demograficzna, etniczna i religijna krajów skandynawskich: Dania, Finlandia, Islandia, Norwegia, Szwecja, terytoria zależne lub podległe. Rodzimi mieszkańcy.	SS1A_W03 SS1A_W09 SS1A_W08 SS1A_U01 SS1A_U03
6.	Podstawy ekonomii i polityki gospodarczej Introduction to Economics and Economic Policies	3	Istota i zakres ekonomii; cechy wspólne wszystkim systemom ekonomicznym; system przedsiębiorstw prywatnych; gospodarka rynkowa i konkurencyjność; rynki i konkurencyjność; popyt: prawa produkcji; popyt: prawa konsumpcji; podaż: prawa produkcji; podaż: koszty produkcji; popyt i podaż a konkurencyjność; dystrybucja: koszty i zyski; odsetki, polityka fiskalna, biznes, rynek pracy, ceny.	SS1A_W02 SS1A_W04 SS1A_W13 SS1A_U02 SS1A_U06 SS1A_K01 SS1A_K02 SS1A_K04
7.	Podstawy prawa Introduction to Law	3	Pojęcie prawa; źródła prawa; prawo a moralność; prawo zwyczajowe i kodyfikowane; typologia prawa; różnice między prawem karnym a cywilnym, stanowym i federalnym, prywatnym i publicznym, rzeczowym i formalnym; rozumienie podstawowych zasad konstytucyjnych; filozofia prawa; prawa człowieka, prawa europejskie, prawo międzynarodowe.	SS1A_W02 SS1A_W07 SS1A_W13 SS1A_U01 SS1A_U15 SS1A_K01 SS1A_K05
8.	Podstawy komunikowania społecznego Introduction to Social Communication	3	Komunikowanie społeczne: rozwój i współczesne aspekty; pragmatyka języka; inteligencja kulturowa i komunikacja międzykulturowa; etykieta i faux-pas; społeczne interakcje w Europie i Skandynawii; porównanie werbalnych i niewerbalnych komunikacji w Polsce, Europie i Norden; hierarchia, dystans i relacje w miejscu pracy i na uczelniach; negocjacje w życiu codziennym	SS1A_W02 SS1A_W11 SS1A_W12 SS1A_U01 SS1A_K01

			i rozwiązywanie małych problemów	
9.	Bezpieczeństwo międzynarodowe i problemy globalne International Security and Global Problems	5	Wprowadzenie do studiów międzynarodowych: szkoły i problemy badawcze; rozwój historyczny studiów nad międzynarodowym bezpieczeństwem; kluczowe problemy analizowane przez międzynarodowe studia nad bezpieczeństwem; problemy polityczne świata; problemy społeczne świata.	SS1A_W03 SS1A_W07 SS1A_W08 SS1A_W10 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_U07 SS1A_U08 SS1A_K03 SS1A_K04 SS1A_K05
10.	Systemy polityczne państw skandynawskich Political Systems of the Scandinavian States	4	Pojęcie systemu politycznego; podsystemy politycznego systemu; ustanowienie systemu politycznego; podstawy współczesnego państwa konstytucyjnego: zasady suwerenności narodowej, zasada pluralizmu, zasada rozdziału władzy. Systemy rządzenia we współczesnym państwie, typologia systemów politycznych, systemy konstytucyjne państw skandynawskich, wybory i uczestnictwo w życiu politycznym, partie polityczne i systemy partyjne. Systemy polityczne w: Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji.	SS1A_W02 SS1A_W07 SS1A_W13 SS1A_U01 SS1A_K01 SS1A_K05
11.	Doktryny i partie polityczne w państwach skandynawskich Political Doctrines and Political Parties the Scandinavian States	3	Pojęcie doktryny politycznej (aspekt teoretyczny); pojęcie partii politycznej i systemu partyjnego. Typy partii politycznych i systemów partyjnych. Doktryny polityczne i partie polityczne w: Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji.	SS1A_W02 SS1A_W07 SS1A_W09 SS1A_W13 SS1A_U01 SS1A_U09 SS1A_K01 SS1A_K04
12.	Międzynarodowe stosunki gospodarcze International Economic Relations	4	Ekonomia świata i międzynarodowe stosunki ekonomiczne. Teoria międzynarodowych stosunków gospodarczych, procesy integracji i globalizacji w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, międzynarodowy handel w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, mechanizmy makroekonomiczne, struktury walutowe, obligacje o stałej lub zmiennej stopie procentowej; światowa ekonomia: podstawowa charakterystyka i struktura, handel międzynarodowy: geografia i towary, metody i typy ekonomicznej integracji międzynarodowej, główne typy polityki handlowej, taryfy, bezpośrednie inwestycje zagraniczne, międzynarodowa migracja zarobkowa, rodzaje wyliczeń kursów, giełda światowa.	SS1A_W02 SS1A_W04 SS1A_W13 SS1A_U02 SS1A_U06 SS1A_K01 SS1A_K02 SS1A_K04
13.	Współczesne społeczeństwa skandynawskie Scandinavian Modern Societies	3	Wprowadzenie do pojęcia współczesności. Współczesność w Skandynawii. Historia społeczna i rozwój społeczny w krajach skandynawskich. Agendy	SS1A_W03 SS1A_W08

			polityczne w krajach nordyckich. Ruchy społeczne i partie polityczne. „Welfare state” i jego perspektywy.	SS1A_W09 SS1A_W11 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_U08 SS1A_U10 SS1A_K03 SS1A_K04 SS1A_K05
14.	Kultura i sztuka Skandynawii Art and Culture of Contemporary Scandinavia	2	Wstęp do kultury i sztuki Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji. Współczesna kultura i sztuka Finlandii (kino, fotografia, muzyka, literatura, architektura, etc.) Współczesna kultura i sztuka Danii (kino, fotografia, muzyka, literatura, architektura, etc.) Współczesna kultura i sztuka Finlandii (kino, fotografia, muzyka, literatura, architektura, etc.) Współczesna kultura i sztuka Islandii (kino, fotografia, muzyka, literatura, architektura, etc.) Współczesna kultura i sztuka Norwegii (kino, fotografia, muzyka, literatura, architektura, etc.) Współczesna kultura i sztuka Szwecji (kino, fotografia, muzyka, literatura, architektura, etc.)	SS1A_W02 SS1A_W07 SS1A_W13 SS1A_U01 SS1A_U06 SS1A_K01
15.	Polityka zagraniczna państw skandynawskich Foreign Policy of the Scandinavian States	4	Procesy zachodzące w Skandynawii, analiza materiałów źródłowych i wyciąganie wniosków, analiza dokumentów dotyczących polityki zagranicznej Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji. Unia Europejska i NATO w polityce zagranicznej Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji. Federacja Rosyjska w polityce zagranicznej Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji. Stany Zjednoczone w polityce zagranicznej Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji. Miękką siłą jako narzędzie polityki zagranicznej Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji. Skuteczność polityki zagranicznej krajów skandynawskich.	SS1A_W03 SS1A_W05 SS1A_W13 SS1A_U01 SS1A_U02 SS1A_U03 SS1A_U08 SS1A_U11 SS1A_K01 SS1A_K03 SS1A_K04
16.	Państwa skandynawskie w międzynarodowych stosunkach gospodarczych Scandinavian States in Foreign Economic Relations	4	Kraje skandynawskie a ekonomia światowa. Szwedzka szkoła międzynarodowych stosunków gospodarczych. Procesy integracyjne i globalizacyjne w międzynarodowych stosunkach gospodarczych krajów skandynawskich. Szwecja i Norwegia w handlu międzynarodowym.	SS1A_W02 SS1A_W04 SS1A_W13 SS1A_U02 SS1A_U06 SS1A_K01 SS1A_K02 SS1A_K04
17.	Polityka bezpieczeństwa państw skandynawskich Security Policy of the Scandinavian States	4	Pojęcia i terminologia związana z pojęciem bezpieczeństwa. Polityka bezpieczeństwa Finlandii, Szwecji, Norwegii, Danii i Islandii. Współpraca w dziedzinie polityki bezpieczeństwa.	SS1A_W01 SS1A_W05 SS1A_W08 SS1A_W12 SS1A_W15 SS1A_U04 SS1A_U05

				SS1A_U07 SS1A_U08 SS1A_K01 SS1A_K04 SS1A_K05
18.	Myślenie krytyczne i kreatywne, rozwiązywanie problemów, działania innowacyjne Critical and Creative Thinking, Problem Solving, Innovative Actions	2	Podstawowe umiejętności krytyczne i kreacyjne, pojęcia i terminologia, identyfikowanie problemów, podstawowe kategorie rozumowania: dedukcyjne, indukcyjne, oparte na logice; przypadkowe/nieformalne; fakty a przypadki nieoparte na faktach, relatywizm i subiektywność, błędy logiczne, retoryka a trafność/związek, anatomia różnych sposobów rozumowania, rozumowanie moralne, legalne i estetyczne, innowacyjne podejścia.	SS1A_W03 SS1A_W07 SSA1_W10 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_K02 SS1A_K03
19	Prognozowanie i symulacje międzynarodowe International Forecasting and Simulations	4	Prognozowanie i symulacje w historii. Mierzenie zmian społecznych. Metodologia prognozowania, Metodologia symulacji. Współczesne zastosowania prognozowania – studium przypadków, Współczesne zastosowania symulacji – studium przypadków. Triangulacja – studium przypadków.	SS1A_W03 SS1A_W06 SS1A_W07 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_K02 SS1A_K03
20.	System samorządowy państw skandynawskich The Local Government Systems of the Scandinavian States	4	Wprowadzenie do zarządzania lokalnego i regionalnego. Rozwój zarządzania lokalnego i lokalnego życia politycznego w Norden. Porównanie lokalnych systemów samorządowych w Skandynawia i na terytoriach zależnych: struktura prawna i polityczna, administracja publiczna i usługi, wymiar kulturowy; polityka miejska i rozwój lokalny w stolicach: Kopenhaga, Helsinki, Oslo, Sztokholm, Reykjavik; polityka miejska i rozwój lokalny w miastach średniej wielkości: (Aarhus, Bergen, Tromsø, Gothenburg, Turku, Akureyri, etc.) Miasta graniczne (Torno-Kemi; Kirkenes, Helsingbord-Helsingo, etc.) oraz współpraca bilateralna. Przypadki szczególne: Rovaniemi (Finlandia); Nuuk (Grenlandia), Longyearbyen (archipelag Svalbard), Mariehamn (Åland), Tórshavn (Wyspy Owcze, etc.) Przypadek Sápmi – samorząd etnicznych mieszkańców. Małe i odległe społeczności – wyzwania i dobre praktyki.	SS1A_W01 SS1A_W02 SS1A_W07 SS1A_U01 SS1A_U11 SS1A_K01 SS1A_K02
21.	Bezpieczeństwo energetyczne i surowce Energy Security and Resources	2	Dylematy globalnego rynku energetycznego: możliwości i wyzwania pierwszej dekady XXI wieku, wzrost popytu na energię, konsumpcja energii a wzrost ekonomiczne, nowe tendencje w globalnym systemie energetycznym. Saldo światowego bilansu energetycznego, współczesne zasoby i rezerwy; główni producenci, eksporterzy i importerzy energii; aktualna konsumpcja energii; bezpieczeństwo energetyczne państw <i>Norden</i> - zagadnienia podstawowe; <i>Norden</i> a problemy energetyki państw regionu Morza Bałtyckiego; kraje nordyckie – UE w kontekście bezpieczeństwa energetycznego; pozycja energetyczna Królestwa Norwegii.	SS1A_W02 SS1A_W03 SS1A_W04 SS1A_U01 SS1A_U06 SS1A_K01 SS1A_K03

22.	<p>Arktyczne powiązania: Nordycy i Rosja The Arctic Connection: Nordics and Russia</p>	3	<p>Arktyka jako powiązanie geopolityczne krajów skandynawskich z Federacją Rosyjską; spory terytorialne; członkostwo w Radzie Arktyki; polityki arktyczne krajów nordyckich a Rosji; ambicje a rzeczywistość, wpływ administracji rządowej na kwestie arktyczne; priorytety i wyzwania polityki arktycznej; stosunek do: globalnego ocieplenia, ochrony środowiska naturalnego, katastrof ekologicznych, współpracy w ramach operacji search and rescue, nowych szlaków żeglugowych; polityka bezpieczeństwa wojskowego; podobieństwa i różnice w polityce wobec rdzennych mieszkańców.</p>	<p>SS1A_W04 SS1A_W05 SS1A_W06 SS1A_W07 SS1A_U01 SS1A_U02 SS1A_K01 SS1A_K02</p>
23.	<p>Arktyczne powiązania: Nordycy i Ameryka Północna The Arctic Connection: Nordics and the North America</p>	3	<p>Arktyka jako powiązanie geopolityczne krajów skandynawskich z Kanadą i USA; spory terytorialne; członkostwo w Radzie Arktyki; polityki arktyczne krajów nordyckich a Kanady i USA; wpływ administracji rządowej na kwestie arktyczne; priorytety i wyzwania polityki arktycznej; stosunek do globalnego ocieplenia; ochrony środowiska naturalnego, katastrof ekologicznych; współpracy w ramach operacji search and rescue; stosunek do nowych szlaków żeglugowych; polityka bezpieczeństwa wojskowego; podobieństwa i różnice w polityce wobec rdzennych mieszkańców.</p>	<p>SS1A_W04 SS1A_W05 SS1A_W06 SS1A_W07 SS1A_U01 SS1A_U02 SS1A_K01 SS1A_K02</p>

ZAJĘCIA z GRUPY PRZEDMIOTÓW DO WYBORU				
	Grupa przedmiotów z zakresu: BIZNES I WIZERUNEK / BUSINESS AND IMAGE	62	<ul style="list-style-type: none"> • Proseminarium / Diploma Pro-seminar • Polityka gospodarcza państw skandynawskich / Economic Policy of the Scandinavian States • Polityka społeczna państw skandynawskich / Social Policy of the Scandinavian States • Przedsiębiorstwa skandynawskie na rynkach światowych / Scandinavian Companies on Global Markets • Komunikacja w środowisku biznesowym: reguły i praktyki / Communication in a Business Environment: Principles and Practices • Kultura korporacyjna i budowanie wizerunku firmy / Corporate Culture and Image Branding • Polsko-skandynawskie stosunki gospodarcze / Polish-Scandinavian Economic Relations • Polityka migracyjna i rynek pracy państw skandynawskich / Migration Policy and Labor Market of the Scandinavian States • Dyplomacja publiczna i branding narodowy państw skandynawskich / Public Diplomacy and Nation Branding of the Scandinavian States • Polityka morska państw skandynawskich / Maritime Policy of the Scandinavian States • Podstawy reklamy i marketing / Introduction to Advertising and Marketing • Polityka ekologiczna państw skandynawskich / Environmental Policies of the Scandinavian States • Sieci transportowe i logistyka / Transport Networks and Logistics • Sektor turystyczny w Skandynawii / Tourism Sector in Scandinavia • Komunikacja międzykulturowa i negocjacje biznesowe / Intercultural Communication and Business Negotiations • Lektorat języka obcego specjalistycznego (język norweski) / Foreign Language Course (Norwegian, specialised) • Seminarium licencjackie / Diploma Seminar 	SS1A_W01 SS1A_W02 SS1A_W03 SS1A_W04 SS1A_W05 SS1A_W06 SS1A_W07 SS1A_W08 SS1A_W09 SS1A_W10 SS1A_W11 SS1A_W12 SS1A_W13 SS1A_W14 SS1A_W15 SS1A_U01 SS1A_U02 SS1A_U03 SS1A_U04 SS1A_U05 SS1A_U06 SS1A_U07 SS1A_U09 SS1A_U10 SS1A_U11 SS1A_U12 SS1A_K01 SS1A_K02 SS1A_K03 SS1A_K04 SS1A_K05
	Grupa przedmiotów z zakresu: DYPLMACJA I STRATEGIA / DIPLOMACY AND STRATEGY	62	<ul style="list-style-type: none"> • Proseminarium / Diploma Pro-seminar. • Systemy bezpieczeństwa państw skandynawskich / Security Systems of the Scandinavian States • Dyplomacja i służby zagraniczne państw skandynawskich / Diplomacy and Foreign Services of the Scandinavian States • Protokół dyplomatyczny i etykieta / Diplomatic Protocol and Etiquette • Stosunki dyplomatyczne i konsularne / Diplomatic and Consular Relations • Dyplomacja publiczna i branding narodowy / Public Diplomacy and Nation Branding 	SS1A_W01 SS1A_W02 SS1A_W03 SS1A_W04 SS1A_W05 SS1A_W06 SS1A_W07 SS1A_W08 SS1A_W09 SS1A_W10 SS1A_W11 SS1A_W12

		<ul style="list-style-type: none"> • Polityczno-wojskowe stosunki polsko-skandynawskie / Polish-Scandinavian Political and Military Relations • Komunikacja w środowisku dyplomatycznym: reguły i praktyki / Communication in a Diplomatic Environment: Principles and Practices • Państwa skandynawskie w euroatlantyckim systemie bezpieczeństwa / Scandinavian States in the Euro-Atlantic Security System • Skandynawski przemysł zbrojeniowy / Scandinavian Defense Industry • Polityka migracyjna i zjawisko wielokulturowości / Migration Policy and the Phenomenon of Multiculturalism • Bezpieczeństwo ekologiczne państw skandynawskich / Environmental Security of the Scandinavian States • Media w państwach skandynawskich / Media in the Scandinavian States • Kultura popularna współczesnej Skandynawii / Popular Culture of Contemporary Scandinavia • Teoria i praktyka negocjacji międzynarodowych / Theory and Practice of International Negotiations • Lektorat języka obcego specjalistycznego (język norweski) / Foreign Language Course (Norwegian, specialised) • Seminarium licencjackie / Diploma Seminar 	SS1A_W13 SS1A_W14 SS1A_W15 SS1A_U01 SS1A_U02 SS1A_U03 SS1A_U04 SS1A_U05 SS1A_U06 SS1A_U07 SS1A_U09 SS1A_U10 SS1A_U11 SS1A_U12 SS1A_K01 SS1A_K02 SS1A_K03 SS1A_K04 SS1A_K05
GRUPA PRZEDMIOTÓW FAKULTATYWNYCH: OPCJONALNY MODUŁ WYBIERALNY I/ OPTIONAL MODULE (OPTIONAL COURSES) 1			
Agencje wyspecjalizowane Unii Europejskiej The Specialised Agencies of the European Union	2	Europejska polityka publiczna oraz integracyjna; typy o role agencji; specjalistyczne agencje UE związane z bezpieczeństwem. Zdrowie oraz rozwój regionalny. Agencje wyspecjalizowane ds. żywności, rolnictwa, rybołówstwa, surowców naturalnych oraz środowiska. Europejskie agencje ds. energii, komunikacji i transportu, edukacji, kultury, technologii i nauki. Wyspecjalizowane agencje ds. ekonomii, podatków, sprawiedliwości i kwestii instytucjonalnych.	SS1A_W03 SS1A_W05 SS1A_W13 SS1A_U06 SS1A_U10 SS1A_U14 SS1A_K01 SS1A_K03 SS1A_K04
Zajęcia fakultatywne Elective Classes	9	Do wyboru: UE i członkowskie kraje skandynawskie; międzynarodowe stosunki polityczne, kierowanie bezpieczeństwem państwa; studia i gry strategiczne; projektowanie kampanii promocyjnej w biznesie i polityce; przywództwo, władza i decydowanie; sztuka mediacji a usługi mediacyjne krajów nordyckich; Arktyka i strefa okołobiegunowa północna.	SS1A_W04 SS1A_W09 SS1A_U04 SS1A_U05 SS1A_K01
Pomoc rozwojowa i humanitarna Developmental and Humanitarian Aid	4	Wprowadzenie do polityki rozwojowej. Kraj rozwojowy: studium przypadków. Formy i metody międzynarodowej pomocy. Polityczna geografia świata: bogata Północ i biedne Południe. Przyczyny niedorozwoju. Procesy pomocowe, darowizny oraz ustanawianie międzynarodowych sieci pomocowych.	SS1A_W03 SS1A_W05 SS1A_W09 SS1A_W10 SS1A_U01 SS1A_U03 SS1A_U06

			SS1A_U09 SS1A_K01 SS1A_K04 SS1A_K05
Wykład monograficzny Monographic Lecture	2	W ramach aktualnej ofert przedmiotowej.	SS1A_W04 SS1A_W09 SS1A_U04 SS1A_U05 SS1A_K01
Razem	17		
GRUPA PRZEDMIOTÓW FAKULTATYWNYCH II: OPCJONALNY MODUŁ WYBIERALNY II / OPTIONAL MODULE (OPTIONAL COURSES) II			
Kreowanie wizerunku w mediach społecznościowych Creating Image in Social Media	2	Student posiada wiedzę z zakresu kreowania wizerunku w mediach społecznościowych. Jest świadomy oraz potrafi w sposób krytyczny dokonywać analizy negatywnych i pozytywnych aspektów kreowania wizerunku w mediach społecznościowych. Student wie jak wykorzystać wiedzę teoretyczną do kreowania wizerunku w mediach społecznościowych. Posiada umiejętność stworzenia wizerunku produktu bądź usługi w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube etc.)	SS1A_W01 SS1A_W05 SS1A_W13 SS1A_U06 SS1A_U10 SS1A_K01 SS1A_K03 SS1A_K04
Zajęcia fakultatywne Elective Classes	9	Do wyboru: UE i członkowskie kraje skandynawskie; międzynarodowe stosunki polityczne, kierowanie bezpieczeństwem państwa; studia i gry strategiczne; projektowanie kampanii promocyjnej w biznesie i polityce; przywództwo, władza i decydowanie; sztuka mediacji a usługi mediacyjne krajów nordyckich; Arktyka i strefa okołobiegunowa północna.	SS1A_W04 SS1A_W09 SS1A_U04 SS1A_U05 SS1A_K01
Kryzysy gospodarcze i walutowe Economic and Currency Crises	4	W ramach zajęć student uzyska wiedzę na temat głównych aspektów kryzysów gospodarczych i walutowych. Ponadto celem zajęć jest wyposażenie studenta w analityczne narzędzie (na podstawie wiedzy teoretycznej) do analizy kryzysów gospodarczych i walutowych na świecie oraz rozwijanie umiejętności merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnej wiedzy naukowej, formułowania syntetyczne podsumowań i wniosków.	SS1A_W01 SS1A_W05 SS1A_U01 SS1A_U02 SS1A_K01 SS1A_K03 SS1A_K04
Wykład monograficzny Monographic Lecture	2	W ramach aktualnej oferty przedmiotowej.	SS1A_W04 SS1A_W09 SS1A_U04 SS1A_U05 SS1A_K01
Razem	17		
PRAKTYKI / Internship / traineeship	3	Praktyki powinny pozwolić studentowi na wykonywanie określonych czynności, zadań, przedsięwzięć w warunkach zgodnych z potencjalnym miejscem pracy. Celem jest rozwój	SS1A_W10 SS1A_W12

		konkretnych kompetencji praktycznych związanych z przyszłym zawodem. Student zdobywa umiejętności planowania, organizowania oraz wykonywania zadań o różnym stopniu złożoności. Pozyskuje wiedzę o organizacji i zasadach funkcjonowania instytucji przyjmującej na praktyki.	SS1A_W13 SS1A_U06 SS1A_U09 SS1A_U12
Łączna liczba punktów ECTS	180		

Studenci obcokrajowcy obowiązkowo odbywają zajęcia z języka polskiego w wymiarze 4 ECTS.

Studentów studiów stacjonarnych obowiązują zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin, zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.

Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia.

Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin.

2. **SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA:**

Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się poprzez:

- 1) **proces dyplomowania** - poprzez prace dyplomowe weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniane są one przez promotora i recenzenta.
- 2) **praktyki studenckie** - efekty uczenia się uzyskiwane przez praktyki studenckie są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Studenci uzupełniają zdobytą w trakcie uczenia się wiedzę (także umiejętności i kompetencje) o jej praktyczne aspekty. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk na kierunku Studia Skandynawskie.
- 3) **wymianę międzynarodową studentów** – dzięki uzyskiwaniu informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej,
- 4) **osiągnięcia kół naukowych** - informacja zwrotna uzyskiwana jest poprzez recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznawane stypendia Rektora i Ministra),
- 5) **badanie losów absolwentów** - poprzez uzyskiwanie od nich informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy,
- 6) **badanie opinii pracodawców** – w **drodze:** opiniowania przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego; przekazywania informacji o przydatności uzyskiwanych w trakcie studiów efektów uczenia się w ramach wykonywanej przez absolwenta pracy zawodowej.

Dodatkowo podstawą oceny realizacji efektów uczenia się w trakcie studiów są:

- 1) **Prace etapowe** - realizowane przez studenta takie jak: kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, case studies. Kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, projekt – przeprowadzane są według instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia. Wszystkie dodatkowe sposoby zaliczenia wymagają instrukcji.
- 2) **Egzaminy z przedmiotu.** Pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu realizowanych w ramach wykładu. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny.
Forma egzaminu: ustna, pisemna, testowa lub praktyczna określana jest przez prowadzącego wykład i zawarta w karcie przedmiotu.
 - a) **Egzamin ustny** powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników. Co najmniej dwa tygodnie przed terminem egzaminu prowadzący przekazuje studentom w formie pisemnej zagadnienia egzaminacyjne. Ich odbiór jest potwierdzany przez przedstawiciela studentów.
 - b) **Egzamin pisemny** może być organizowany w formie testowej lub opisowej. Egzamin przeprowadza się w sali dydaktycznej, w której jest możliwe właściwe rozlokowanie studentów, zapewniające komfort pracy i jej samodzielność. Prowadzący egzamin ma prawo przerwać lub unieważnić egzamin, gdy w sytuacji gdy praca studenta nie jest samodzielną (student korzysta z niedopuszczonych materiałów, urządzeń i z pomocy innych osób).
- 3) **Zaliczenie i zaliczenie z oceną.** Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na zaliczeniu.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.